

ZNMK

Jrg 21 nr 2, herfst 2014

ZAANSE NATUUR & MILIEU KRANT

**Nacht van de
Nacht , 25 oktober**

**Nieuwe
overlegstructuur
Schiphol (ORS)**

**Insecten hebben
last van mensen.**

**Fietsverbinding
Clausbrug en
Molletjesveer**

**Kindertuinen
Assendelft Noord**

**Hemweg, gewoon
kolenweg**

Magnolia

Uitgave van de Zaanse Natuur en Milieu Organisaties

COLOFON

De Zaanse Natuur- en Milieukrant is een uitgave van het Zaanse Natuur- en Milieu Overleg (ZNMO). De krant verschijnt vier maal per jaar. De inhoud van de artikelen geeft niet noodzakelijkerwijs de visie van de redactie weer.

In Zaanstad bestaan diverse organisaties die zich (ook) inzetten voor natuur en milieu. Het ZNMO zorgt er voor dat deze afzonderlijke organisaties van elkaars activiteiten op de hoogte blijven, door periodiek overleg en door de uitgave van deze Zaanse Natuur- en Milieukrant. Ook treedt het ZNMO in voorkomende gevallen naar buiten met een gezamenlijk standpunt over een bepaalde kwestie.

Lidorganisaties ZNMO

- Kontakt Milieubeheer Zaanstreek
6353580 kmz@dds.nl
- Fietsersbond afd. Zaanstreek
6176250
- Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging (Zaanstreek) 6140747
- Milieudefensie Zaanstreek
06-48363237
- Natuur- en Milieu Educatie
6312020
- OBW Ongeschonden Behoud Westzijderveld, 6167192
- Staatsbosbeheer (Zaanstreek)
6212522
- Vogelbeschermingswacht "Zaanstreek"
www.vogelwachtzaanstreek.nl
- Zaanse Natuur en Milieu Centrum
6312020 znmc@nme-zaanstreek.nl
- Zaanse Energie Koöperatie
06-33800429
info@zaanse-energie-koöperatie.nl

Redactie: Loek Vlaanderen, Rita Melk, Gerrit Jan van der Schoor (vormgeving)

Aan dit nummer werkten verder mee:, Dick Beets, Kees Keijzer, Elsa Loosjes, Sonja Puhl, Nynke Sminia, Wim Vlemmix.

Redactieadres/ Abonnementenadministratie: ZNMK, Stationsstraat 38, 1506 DH Zaandam.

Telefoon: 6353580 of 6212153

E-mail: kmz@dds.nl

Website: www.kmz1971.nl

Abonnementsprijs € 6,- per jaar.
Abonnement samen met lidmaatschap KMZ €15,- per jaar.
Bankrekening NL62INGB0002368420

Deadline volgende uitgave:
1 december

Redactioneel

Zo blij dat deze zomer voorbij is! Nee, de zomer van 2014 willen we zeker niet nog eens beleven. Ik ga u niet herinneren aan alle narigheid die er is voorgevallen en waarmee we allemaal nabij of veraf geconfronteerd werden. Het staat bij iedereen - denk ik zomaar - nog te duidelijk op het netvlies. Het zijn van die beelden die je hele leven vaak heel onverwacht weer ergens in je hoofd omhoog kunnen komen als er weer een nare aanleiding voor is. Compleet uit het veld geslagen was ik, dagen te naar om wat dan ook te doen. Niet goed voor het interne milieu om het zo maar te stellen. Sterk vervuilend en daarbij helaas ook duurzaam ontregelend.

Gelukkig maar, dat de plicht weer roept. Krijgen we een en ander weer een beetje in het gareel.

De drie R's bleken weer van onschatbare waarde. Rust, dat hebben we tijdens de vakantiedagen en als de mogelijkheden het toelieten genomen en gehad. De stilte in Oud Koog was dit jaar enorm, de grote fabrieken deden zelfs mee. GEWELDIG. ZALIG. Dat het over was met de rust bleek afgelopen maandagmorgen (1 september) rond 5.30 uur toen alle verkeer weer op de snelweg A8 langs raasde en ADM Cocoa weer opstartte. Het slaapkamerraam stond open en de wind was naar ons huis toe, dus de auto's en motoren waren duidelijk hoorbaar, en de druk op de oren van de chocolademachinerie was weer voelbaar.

Reinheid, in de afgelopen tijd weer eens wat zaken opgepakt die steeds maar bleven liggen. Wat kasten uitgeruimd en schoongemaakt en met minder inhoud weer ingeruimd. Overbodige zaken naar Noppes gebracht of er burens, vrienden en kennissen blij mee gemaakt. Lekker schoon gevoel.

Regelmaat. Ja, dat wordt nog wat. Meer dan een jaar ben ik al 'voor altijd met vakantie' en nu pas gaan de dagelijkse dingen weer een beetje een patroon vormen. Moeten er natuurlijk niet van die nare zaken blijven voorvallen. Zo'n ontslag doet je toch een soort van uit de koers raken, blijkt wel. Meer dan gedacht ook.

Dus regelmaat is het devies. Dan maar werken aan een nieuwe krant met weer heel veel nieuws uit de wijde omtrek en van diverse organisaties. Ja, er zijn zelfs weer ontwikkelingen rondom Schiphol. Daaromtrent zijn veranderingen in de vertegenwoordiging

van de omwonenden op handen. Volg het nieuws hierover. Heeft behoorlijk wat invloed op ons allemaal. In de krant afgedrukt vindt u het persbericht over de nieuw op te richten Omgvings Raad Schiphol ORS.

Verder natuurlijk Bomennieuws over de landelijke (doorgestarte) Bomenstichting uit Utrecht. Een aantal vrijwilligers zijn de bij de Bomenstichting bekend zijnde monumentale of potentieel monumentale bomen allemaal aan het nazien – met plattegrond en camera gewapend en meestal op de fiets – en controleren zo of de Nationale bomenlijst die er nog bestaat aangevuld en verbeterd kan worden. Aan het eind van het jaar moet dan een geheel nieuwe website met daarop alle wetenswaardigheden omtrent de monumentale bomen in bedrijf zijn. Dan kunt u met eigen ogen zien wat er voor moois bij u in de buurt groeit en hoe hoog en vooral hoe lang al.

Met wat groen nieuws in deze krant hoop ik dat u de herfst met frisse moed tegemoet kunt treden.

Rita Melk

Nacht van de Nacht

Op zaterdag 25 oktober a.s. is de landelijke Nacht van de Nacht. KMZ organiseert dan een gratis nachtelijke vaartocht door het Guisveld in samenwerking met Staatsbosbeheer. Zoals gebruikelijk geven wij aandacht aan nachtdieren, dit keer op de vleermuis. Voorafgaand aan de vaartocht geeft Jeroen Buijs een lezing over het leven van de vleermuis. Vleermuizen komen in grote aantallen voor in de Zaanstreek. Gesproken zal worden over levenswijze en vlieg- en vangtechnieken van de vleermuizen. Zo kan de Meervleermuis wel een snelheid van 30 km per uur halen en in een nacht 14 km afleggen.

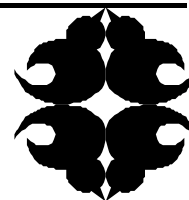

Voor **milieumeldingen** kunt u (nu nog) bellen naar:

- Gemeente Zaanstad: 14 075,
- Milieuklachten telefoon Noord-Holland : 0800 - 658 67 34 (gratis, keuze menu 1),
- Informatie- en klachtenbureau Schiphol: 020 - 6015555 of www.crosinfo.nl
- Milieudienst IJmond: 0251-263863

KONTAKT MILIEUBEHEER ZAANSTREEK

KMZ is in 1970 opgericht. De vereniging heeft tot doel het welzijn te bevorderen door te waken voor milieuaantasting en door het milieubeheer in de Zaanstreek te activeren. Dit geldt in de ruimste zin van het woord. KMZ zet zich in voor beperkte uitbreiding van Schiphol, voor verstandige ontwikkeling van het Noordzeekanaalgebied, voor beperking van de automobiliteit en behoud van het restant Zaanse veenweidegebieden. KMZ werkt zo veel mogelijk in samenwerking met verwante organisaties.

Biomassa centrale achter ziekenhuis

Door de opkomst van gesubsidieerde bio-energiecentrales wordt minder afval hergebruikt, maar juist verbrand. Bij het Zaan Medisch Centrum komt een energiecentrale voor het verbranden van biomassa. Kontakt Milieubeheer Zaanstreek heeft de nodige bedenkingen tegen deze afvalcentrale. Wij vragen ons af: hoe duurzaam is deze biomassa van hout of landbouwgewassen? Gaat er ook huisvuil uit Engeland verbrand worden of hout uit de Nederlandse bossen. Bomen hebben een groeitijd om te volgroeien, zij leveren een hoop zuurstof en zijn goede fijnstofafvangsers. Moeten die verbrand worden? Afval van bouwgewassen en andere biomassa

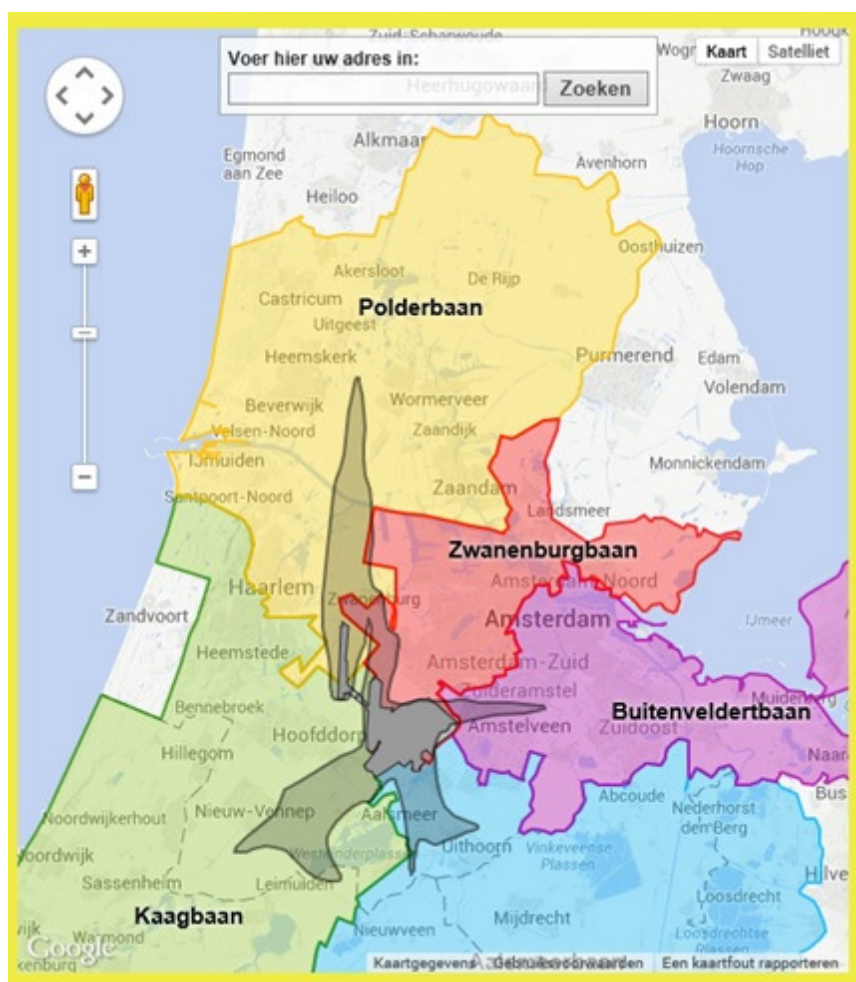
zouden beter ervoor gebruikt kunnen worden. Wat wordt er eigenlijk verbrand? Is van de materialen geen goede compost te maken, zodat er minder kunstmest nodig is? En worden er geen recyclebare materialen verbrand?

In de Zaanstreek is veel riet maar het groeit op vaarland en het kost veel tijd en moeite om het bij een biomassa verwerker te brengen. Maar dat riet verbranden zou een uitkomst zijn: er hoeft dan niet meer verbranding in het veld plaats te vinden. Het nadeel is dat riet zo gauw verbrandt en dus geen hoog rendement heeft.

Wat ook een vraag is: bouwt men zo'n centrale wel op een goede plaats?

Want er vindt altijd uitstoot plaats van CO2 dat bij verbranding van fossiele brandstoffen vrijkomt en dat lijkt niet goed, naast een gezondheidscentrum. Is het subsidiëren van een bio centrale wel zo zinvol? Zo'n twintig jaar geleden was er een subsidie op warmtekrachtkoppelingen (daarbij werd door een aardgasmotor stroom opgewekt en de warmte werd gebruikt om gebouwen te verwarmen). Door veranderingen bij de elektriciteit leveranciers werd warmtekracht te duur en het wordt niet meer toegepast op die manier. Het lijkt met biomassa min of meer dezelfde kant op te gaan.

Nieuwe overlegstructuur Schiphol

Halverwege de maand juni kregen KMZ en het ZNMC een bericht van Maikel Kat, de formele bewonersvertegenwoordiger van Zaanstad bij het Schiphol-overleg, omtrent de overlegstructuur van Schiphol. We werden geïnformeerd over het feit dat in 2015 de huidige Commissie Regionaal Overleg Schiphol (CROS) zal overgaan in de Omgevings-Raad Schiphol (ORS) en dat dit veranderingen met zich meebrengt voor de bewonersvertegenwoordiging in de nieuwe overlegstructuur. Omdat het nogal ingewikkelde materie is, zijn we begin juli bij elkaar gekomen en heeft Maikel uitgelegd wat de veranderingen inhouden en wat er noodzakelijk is om bewonersvertegenwoordiging in dit overleg te kunnen waarborgen. Concreet is ons toen de vraag gesteld of wij als 'achterbanorganisaties' zouden willen en kunnen functioneren.

Wat is er namelijk aan de hand?

De Tweede Kamer wil de huidige bewonersvertegenwoordiging in 2014 opheffen en via verkiezingen in 2015 vervangen door negen nieuwe vertegenwoordigers uit negen eveneens nieuwe clusters. In tegenstelling tot de huidige bewonersvertegenwoordiging waarin

PERSBERICHT

Hoofddorp, 1 september 2014

Omgevingsraad Schiphol zoekt bewoners

Op 1 januari 2015 start de Omgevingsraad Schiphol. Voor de participatie van bewoners is de Omgevingsraad Schiphol op zoek naar omwonenden van Schiphol die willen meepraten over de ontwikkeling van Schiphol en de leefomgeving.

Wat is de Omgevingsraad Schiphol?

De Omgevingsraad Schiphol is vanaf 1 januari 2015 het podium waar alle vraagstukken, belangen en partijen rond de ontwikkeling van Schiphol en omgeving bij elkaar komen. In de Omgevingsraad Schiphol zijn regionale en lokale overheden, bewoners en luchtvaartpartijen vertegenwoordigd. De Omgevingsraad Schiphol is de opvolger van de Tafel van Alders Schiphol en de Commissie Regionaal Overleg Luchthaven Schiphol (CROS).

Het doel van de Omgevingsraad Schiphol is het overleg te bevorderen tussen partijen over het gebruik en de ontwikkeling van de luchthaven en de inpassing daarvan in de omgeving. Enerzijds gaat het daarbij om de kwaliteit van het netwerk aan internationale verbindingen en de effecten daarvan. Anderzijds om de kwaliteit van de leefomgeving in relatie tot de operatie van de luchthaven.

Waarom meepraten?

Om tot een evenwichtige afweging van de belangen te kunnen komen, is een actieve vertegenwoordiging van de omwonenden van belang. Door mee te praten in de Omgevingsraad Schiphol kunnen omwonenden van Schiphol invloed uitoefenen op het beleid dat wordt gemaakt en blijven omwonenden op de hoogte van de ontwikkelingen rond Schiphol en omgeving. Met alle betrokkenen partijen wordt onder andere gesproken over hinderbeperking, stimuleren van de regionale economie, veiligheid en ruimtelijke ordening.

Hoe kunnen omwonenden zich aanmelden?

Bewoners kunnen deelnemen door hun bewonersorganisatie bij de Omgevingsraad Schiphol te registreren of door lid te worden van een bewonersorganisatie die reeds geregistreerd is. Registreren en lid worden kan via tot en met 31 oktober 2014 via de website www.omgevingsraadschiphol.nl.

Meer informatie?

Ga voor meer informatie naar www.omgevingsraadschiphol.nl of neem telefonisch contact met het secretariaat van de Omgevingsraad Schiphol via 023-568 5230.

De gevolgen....

Tja, en vooral punt 2 levert nogal wat vraagtekens op. Na wat uitzoekwerk van Maikel blijkt dat de naam- en adresgegevens van leden dan wel donateurs bekend moeten zijn bij de ORS. Het ZNMC vindt het wel erg ver gaan dat het de ORS het verplicht stelt om dergelijke persoonsgegevens te verstrekken. Omwille van de privacy van onze donateurs hebben wij dan ook besloten dit niet te doen, wat dan spijtig genoeg ook onmiddellijk betekent dat NME-Zaanstreek niet als achterbanorganisatie kan optreden. Het kan niet anders dan dat ook andere organisaties tegen dit probleem zullen aanlopen en de uitwerking van boven gestelde eisen is dan ook dat het dus heel lastig is een geschikte achterbanorganisatie te vinden. Het realiseren van een goede bewonersvertegenwoordiging in de ORS wordt dus op deze manier wel heel erg moeilijk gemaakt, wat een schande!

De mogelijkheden.....

Ook KMZ heeft moeite met het verstrekken van persoonsgegevens van al hun leden maar mede vanwege het 'actieve Schiphol' verleden leggen zij zich daar natuurlijk niet zo maar bij neer. Wellicht is er namelijk nog een andere mogelijkheid gevonden om via een omweg alsnog een ORS-erkende "achterban"organisatie te worden! Mogelijk wordt er weer een aparte werkgroep Schiphol in het leven geroepen waarin betrokken bewoners en de formele vertegenwoordiger in het nieuwe ORS aan de slag gaan, misschien zelfs ook wel gezamenlijk met de nieuwe wethouder.

het gemeentebestuur bepaalde wie de belangen van Zaanstad in het overleg behartigt, wordt dat in het vervolg bepaald door de bewoners van de nieuw vastgestelde clusters.

Elk cluster moet tenminste 1 kiesman beschikbaar stellen als kandidaat. Een kiesman kan alleen als kandidaat aangewezen worden door een ORS-erkende achterbanorganisatie.

Wat betekent dat?

KMZ en ZNMC zijn dus gevraagd om een ORS-erkende achterbanorganisatie te worden om vanuit die positie dan een kiesman beschikbaar te stellen. De

organisatie dient daarvoor wel aan een aantal vastgestelde eisen te voldoen, namelijk de organisatie moet:

1. een door de gemeente erkende dorps- of wijkraad zijn, dan wel een stichting of vereniging naar Nederlands recht,
2. meer dan 100 leden tellen die met naam en adres bekend zijn en woonachtig zijn in het betreffende cluster,
3. aantoonbaar (op basis van statuten, formele doelstelling of reglement) gericht zijn op ontwikkeling van Schiphol en de inbedding in de omgeving.

Binnenkort zullen we met elkaar de mogelijkheden bespreken om dit degelijk en duurzaam op te zetten en

hopelijk zal er een goede oplossing worden gevonden om de bewoners-vertegenwoordiging in de ORS te

kunnen waarborgen.

Wordt vervolgd.....

Kindertuinen

Ton Smit begeleid op twee verschillende scholen en plaatsen in Assendelft Noord de kinder-, of schooltuinen

Afgelopen jaar hadden we drie groepen 'Atelier tuinieren'- waar steeds met 6 kinderen en 6 kleuters werd gewerkt. Met die groepen hebben we 6 à 7 soms 8 weken achter elkaar in de tuin gewerkt. Als er wat langer de tijd is kunnen we wat meer diepgang in de leerstof aanbrengen. Door elke week een ander thema te verbinden met een uurtje tuinieren. Deze thema's zijn: zaaien en kiemen, gereedschap, bewerken, verzorgen, bloemstukje maken, oogsten, grondsoorten, bemesten en kalken, compost. Bij het bespreken van de thema's krijgen de kinderen een stencil met informatie over het onderwerp. Deze komen in een speciale map welke ze de allerlaatste

tuindag meekrijgen zodat ze later nog eens terug kunnen kijken en om thuis natuurlijk te laten zien wat ze zoal hebben gedaan.

Met de groep 'Atelier Natuur' hebben we in het stukje plantsoen – wat geadopteerd is door de buurtbewoners en waar ZNMO de zaden voor leverde – wilde bloemen ingezaaid. Zoals je op de foto kunt zien is dit zeer succesvol verlopen. We hebben na opkomst een maal onkruid verwijderd met ca. 15 kinderen. Na eerst goed uitgelegd te hebben welke plantjes er uit moesten gingen we na een uurtje met een volle kruiwagen richting school om deze te legen op de composthoop.

Bij de 'Kindertuinen', die zaterdagmorgens en in de zomer ook op de dinsdagavond zijn hebben we dit

jaar gelukkig volle bezetting gehad. Alle stukjes grond zijn bezet. Doordat we aan de ouders medewerking hebben gevraagd en de combinatie schoolplein/voetbalveld blijkt het voor de kinderen leuk en leerzaam te zijn om er bezig te zijn.

Wel is er nu veel schade aan de planten in de tuinen. Door de hoosbui van 28 juli kwam het gehele complex onder water te staan. De sloten konden de enorme hoeveelheid water niet meer verwerken en het kwam over de schoeiing zodat het water het kleine volkstuinpolderdje in liep. Twee dagen stond het onder water en dat is helaas voor veel gewassen te lang. Nu hebben we na de grote vakantie weer met wat gekochte planten – o.a. boerenkool en andijvie - de tuinen weer een beetje opgeknapt. Kunnen de kinderen in ieder geval zien dat er weer iets groeit.

Agenda

Nacht van de Nacht

Zaterdag 25 oktober om 20 uur

Verzamelpunt: werkschuur
Staatsbosbeheer,
Middel 180, Westzaan

Eerst is er een lezing door Jeroen Buijs over het leven van een vleermuis. Daarna is er een boottocht door het nachtelijk Guisveld. Bij terugkomst schenken we warme chocolademelk en koek.

Landelijke Natuurwerkdag

Zaterdag 1 november:

- O.a. bij de Kooiakkers van 9.30 tot 14.00 uur. Dit is aan de Leeghwaterweg, 200 meter voor de verkeerslichten Wormerringdijk. Eerst werken aan een bloemrijk rietland, daarna een excursie.
- Verder van 9.00 tot 14.30 uur bij Stichting Kalverpolder, Kalverringdijk 32. Hier gaan we braam- en boomopslag verwijderen en het maaisel opruimen.

Achtste Noord-Hollandse Natuurdag

Zaterdag 22 november

Aristozalen naast Station Sloterdijk
10.00 - 16.00 uur

thema is: Verandering in de biodiversiteit van Noord-Holland.

Natuurwerkdagen:

- **Kooiakkers** de eerste zaterdag van de maand aanvang 9.30 uur

Leeghwaterweg 200 meter, voor de verkeerslichten Wormerringdijk.

- **Stichting Kalverpolder** iedere dinsdag aanvang 9.00 uur, Kalverringdijk 32

Tijdens de Vredesweek 2014 vraagt PAX aandacht voor ontwapening. We doen een appèl op iedereen om zich niet met wapens, maar met vrede te wapenen.

**Teken
tegen kernwapens**

Het is hoog tijd voor een verbod op kernwapens. De inzet van kernwapens heeft rampzalige gevolgen die nauwelijks te overzien zijn. Ook als ze niet worden gebruikt, is er altijd een dreigend gevaar voor ongelukken met dodelijke afloop. Honderdvijftien landen hebben inmiddels al op nationaal niveau kernwapens verbo-

den. Nederland kan zich ook aansluiten bij die meerderheid van landen. Met een burgerinitiatief willen we de Tweede Kamer laten debatteren over een nationaal verbod op kernwapens. 40.000 handtekeningen zijn nodig. Doe mee:

www.tekentegenkernwapens.nl

De KNNV is een vereniging voor veldbiologie die natuurstudie, natuurbeleving en natuurbescherming wil bevorderen. Kernwoorden als duurzaamheid en biologische diversiteit staan hoog in het KNNV-vaandel. De KNNV biedt natuur- en milieueducatie d.m.v. lezingen, excursies, cursussen, kampen en reizen. De KNNV heeft veel actieve werkgroepen en een eigen uitgeverij.

Kom helpen op de Natuurwerkdag op 1 november

Het aantal groepen dat aan de Natuurwerkdag deelneemt wordt elk jaar meer. De veengebieden komen steeds meer in de belangstelling te staan en worden meer gewaardeerd - en dat is een goed teken. Maar de velden staan onder druk; ze zijn moeilijk te onderhouden, er is veel vaarland dat alleen met licht materieel onderhouden kan worden. Dat is dus erg arbeidsintensief, zeg maar erg duur en - geld is er niet.

In de Zaanstreek zijn 4 natuurwerkgroepen actief op de landelijke natuurwerkdag.

De Poelboerderij in het Wormer- en Jisperveld. U kunt daar op 1 november natuurlijk ook terecht.

De Stichting Kalverpolder start van 9.30 tot 14.00 uur bij de Kalverringdijk 32. Werktijd van 9.00 - 13.00 uur.

De KNNV Werkgroep Kooiakkers werkt van 9.30 tot 14.00 uur. op de Leegwaterweg, 200 meter voor de kruising Wijdewormer.

Na het werk is er een excursie over de Kooiakkers
Aanmelden kan via internet
www.natuurwerkdag.nl

De motivatie van de groepen is:

het openhouden van de veengebieden en het terugdringen van de verruiging en het verhogen van de diversiteit en het instanthouden van veenmosrietland. Het werk bestaat uit het afvoeren van het maaisel en verwijderen van opslag.

Tijdelijke natuur in het Noordzeekanaalgebied

Met de plantenwerkgroep van de KNNV Zaanstreek bezochten wij het tijdelijke natuurterrein bij de Houtrakpolder. Het terrein ligt tussen het gemaal en de Afrikahaven. Het terrein is via twee kleidijken te betreden. Deze waren door de regen erg glibberig. De grond is er

zanderig en de vegetatie is laag. Veel muurpeper en scherpe fijnstraal, helm en distels en mossen, veel rendiermos. Dat viel een beetje tegen. Bij de haven wat boomopslag en braam. Men kijkt uit op de kolenoverslag terminal. Dat zwart geeft wel wat sombers.

Op het terrein zijn twee grote poelen gegraven. De grond is tot een grote berg opgehoogd met een steile kant aan de poelzijde. In deze steile wand zaten enkele gaten. Waarschijnlijk van oeverzwaluwen. Ook vonden wij een groot plas drasgebied waar het krioelde van de bullenknopjes. De vegetatie was daar wel bijzonder. Wij vonden daar duizendguldenkruid en een 15-tal orchissen. Een grasmus en een sperwer en wat meeuwen versierden de mooie avond lucht.

Deze terreininrichting had ik niet verwacht. Het is de moeite waard om in het voorjaar dit stuk weer eens te bezoeken.

Insecten hebben last van mensen

Er zijn miljoenen insecten op aarde en daar is niet iedereen zich soms van bewust. Af en toe ondervinden we hinder van de insecten. Dat is als ze steken, bijten of de oogst vernielen. We denken vaak dat er wel genoeg of zelfs

teveel soorten insecten zijn. Maar dat klopt niet. Andersom hebben ook de insecten te lijden door de menselijke overbevolking en de problemen die daardoor ontstaan. Denk dan aan verstedelijking, ontbossing en verdroging. Daardoor staan veel soorten insecten op de rand van uitsterven. En dat is zeer slecht voor het ecologische evenwicht en de biodiversiteit.

Ramp gebieden

Vooral in tropische bossen komen veel soorten insecten voor. Maar deze bossen worden – zoals we wel weten – in hoog tempo gekapt. Hierdoor verdwijnen vele soorten voor altijd en heeft dat direct invloed op de

biodiversiteit. Door het veelvuldig bespuiten van gewassen die voor onze voedselvoorziening dienen worden veel insecten gedood. Hier in Nederland staan 18 soorten sprinkhanen, 27 soorten libellen, 19 soorten vliegen en wel 189 soorten bijen op de rand van uitsterven. Ook zitten wel 47 soorten dagvlinders dik in de gevarenzone.

Wat kunnen we doen?

Door meer natuurgebieden en gebiedjes aan te leggen, te zorgen voor een groene aanleg van onze tuin en ecologische groenten en fruit te telen is een bescheiden bijdrage te leveren. En iedereen kan natuurlijk helpen door deze te consumeren.

Koolwitjes, dartele witte dagvlinders!

Het hoort bij de zomer: dartele witte vlinders boven een bloemrijk veldje. Hun witte vleugels vallen op tegen een groene achtergrond of een donkere bosrand. Als je fietst, blijkt dat deze vlinders met gemak een rustig peddeltempo bij kunnen houden, terwijl ze toch vaak en plotseling van richting veranderen. Hun vlucht wordt af en toe onderbroken door een landing op bloemen, waarop ze tientallen seconden stilzitten, hun vleugels rechtopstaand tegen elkaar aan hun kop en de roltong af en toe in bloem stekend. Ze landen niet alleen op bloemen maar ook op bladeren. Op een blad zitten ze echter niet stil, maar fladderen ze juist enige seconden met hun vleugels en als je ze van dichtbij bekijkt, trommelen ze met hun voorpoten op het blad. Als de plant lid is van de koolfamilie is er een kans dat er

eitjes worden gelegd. De naam van de vlinder is afgeleid van de relatie met deze waardplanten.

Geen luize(n)leven

Het leven van een koolwitjes, dat hooguit een maand duurt, lijkt onbezorgd te verlopen. Althans dat zou je opmaken uit het beeld dat van vlinders wordt opgeroepen in gezegdes zoals:

“vlinders in de buik hebben” of “van de een naar de ander vlinderen”

De werkelijkheid van het vlinderleven is echter minder poëtisch. Vlinders moeten zich overdag continu bewegen van bloem naar bloem om met de nectar voldoende suikers op te nemen, die de energie leveren voor hun kostbare en riskante gefladder. Riskant omdat ze prooi zijn voor vogels. Het grillige

vlieggedrag is dan ook waarschijnlijk een aanpassing ter vermindering van roofvijanden. De opvallend witte en beweeglijke vlinders leveren immers een sterk contrast met de achtergrond op, waardoor ze goed kunnen worden waargenomen door vogels. De in de dierenwereld ongebruikelijke witte kleur helpt hen wel bij het vinden van partners. Bij dagvlinders spelen de ogen namelijk een doorslaggevende rol.

Trommelgedrag

In haar zoektocht naar waardplanten waarop haar kinderen enkele weken moeten opgroeien, gaat een vlindervrouwje zorgvuldig te werk. Direct na de landing op de waardplant trommelt het vrouwtje gedurende enkele seconden met haar voorpoten op het blad, terwijl tegelijkertijd de vleugels bewogen worden. Dit gedrag wordt meestal op een aantal plaatsen op de zelfde bladeren van de zelfde plant herhaald. Dit kan gevolgd worden door het krommen van het achterlijf rond de bladrand, naar de onderzijde van het blad, waarop vervolgens een ei of eieren worden vast gelijmd. Dit gedrag leidt tot de conclusie dat de keuze door de vlinder van de waardplant of groep waardplanten van voldoende omvang en kwaliteit moet zijn voor een succesvolle ontwikkeling van rupsen. Een eipakket van 50 eieren dat een vraatcapaciteit vertegenwoordigt die een flinke koolplant binnen twee weken geheel doet verdwijnen. Het koolwitje proeft de mosterd voordat ze de maaltijd op de menukaart van haar kinderen zet. Maar op die kaart staat maar één menu vermeld.

De Verneemspaak

De Fietsersbond komt op voor de belangen van fietsers en zet zich in voor meer en betere fietsvoorzieningen.
Secretariaat: Sonja Puhl, tel. 06-29 10 88 92

Fietspad Haansloot

In de laatste verneemspaak kregen wij enkele negatieve reacties op het voornemen van de gemeente om een fietspad langs de Haansloot aan te leggen. Hierbij nogmaals enige uitleg waarom de fietsersbond voorstander is van het fietspad Haansloot.

Het fietspad wordt als onnodige geldverspilling gezien. Wij zijn het er mee eens dat voor een dergelijke investering je ook veel andere nuttige zaken kunt realiseren. Het is echter niet aan de Fietsersbond om daarin een afweging te maken. Wij houden ons aan onze opdracht, namelijk het behartigen van de belangen van fietsers. Uiteraard zijn er ook andere belangen maar die afweging en prioriteitsstelling horen thuis bij de politiek, i.c. de Zaanse gemeenteraad.

Hoewel het dus niet de verantwoordelijkheid van ons als Fietsersbond is, delen wij wel de zorg om het behoud van de kwaliteit van de Zaanse veenweidegebieden. Maar wij vinden dat natuurbehoud een zaak is van lange adem. De planologische

discussie rond de Zaanse veenweidegebieden speelt al sinds de 70-er jaren van de vorige eeuw. De problemen rond het arbeidsintensieve beheer ook. Het maatschappelijk draagvlak voor de broodnodige forse investeringen in natuurbeheer vermindert. De terugloop in het ledental van N&M-organisaties is groter dan die van andere maatschappelijke organisaties. Het draagvlak voor natuurbehoud bij veel Zaanse jongeren vanuit hun 'stadscultuur', is al helemaal niet meer aanwezig. Juist voor natuur geldt; 'uit het zicht, uit het hart'. Vandaar dat wij een doorgaande recreatieve route langs natuurgebieden acceptabel en zeer wenselijk vinden. Juist voor het behoud ervan op langere termijn. Het genoemde alternatief is wel een route maar geen recreatieve route. Juist een recreatieve route maakt natuurgebieden zichtbaar en vergroot het draagvlak voor het behoud ervan.

Bij de aanleg van zo'n recreatieve route moet de verstoring wel binnen de perken blijven. Voor zover we in diverse

bronnen (o.a. Zaanse natuur atlas e.a.) konden vinden, is vooral de wijze van beheer bepalend voor de kwaliteit van de Zaanse gebieden. Voor dat beheer is geld en inzet nodig. Dus: draagvlak. De grootste bedreiging voor natuurgebieden ontstaat o.i. als het draagvlak voor natuurbeheer vermindert, zoals we in de periode onder staatssecretaris Bleeker ook hebben kunnen zien. Zonder draagvlak hebben burgers en dus ook de politiek geen geld over voor natuurbeheer en ontstaan ook snel planologische bedreigingen. Er wordt gesteld dat het pad 10 % van het natuurgebied inneemt. Overigens nemen wij aan dat de 10 % die genoemd wordt niet het ruimtebeslag van het pad zelf is maar het pad plus de bufferruimte. Wij hebben geen aanwijzingen gevonden dat die buffer inderdaad zo fors in oppervlakte toeneemt. Natuurlijk kun je daar ook voorwaarden bij stellen. Geen verlichting (het is immers een recreatief fietspad, geen boomaanplant (i.v.m. predatoren op weidevogels) enz.

Fietsverbinding Clausbrug met Molletjesveer

Voorstel voor de missing link van een fietsvoorziening van de Benedictweg naar bedrijventerrein Molletjesveer Zaanstad. De Fietsersbond Zaanstreek stuurde een brief naar de provincie Noord-Holland. De inhoud hiervan was:

"Vanaf de Zaan (Prins Clausbrug) loopt een fietspad langs de Ned Benedictweg (N 514). Ter hoogte van de Samsonweg (bij de VRI) steekt het pad de N 514 over, gaat nog over een honderdtal meters middels een om onderhoud schreeuwend tegelpad om tenslotte uit te lopen op twee fietssuggestie-stroken verder het bedrijventerrein op. Het is echter niet mogelijk voor de fietser om daarna rechtstreeks de reis voort te zetten naar het fietspad langs de N 246.

In de fietsnota van de gemeente Zaanstad wordt dit als een ongewenste situatie beschouwd en wordt de wenselijkheid van het opvullen van een 'missing link' met het fietspad langs de N 246 uitgesproken.

Wij willen u daarom de volgende suggestie doen:

Voor de groep bouwmarkten en andere detailhandel langs loopt een goed befietbare weg, (merkwaardigerwijs op de kaart ook Samsonweg geheten). Via deze weg kan de 'missing link' worden weggenomen door:

- Het aanpassen van de splitsing Samsonweg/Samsonweg die nu onduidelijk is en dus risico kan opleveren,
- Het verwijderen van een absurde tweehonderd meter lange tweezijdige fietssuggestiestrook,

- Het aanbrengen van een brug over of duiker in de bermsloot langs de provinciale weg,
- Het doortrekken van de fietsroute over de N 246 met aanpassing van de VRI ter plaatse.“

Het verheugde ons dat de provincie Noord-Holland in hun reactie schreven dat zij in overleg met de gemeente Zaanstad zal treden om de mogelijkheden te bespreken om de fietsroute via de Samsonweg naar de N246 te leiden. Of dit qua verkeersveiligheid en capaciteit op het kruispunt

mogelijk is, dient nader te worden onderzocht. Er staat groot onderhoud gepland voor 2017-2018.

Momenteel wordt er een studie uitgevoerd om te kijken of er gelijktijdig met het groot onderhoud aanvullende maatregelen kunnen worden meegenomen om de verkeersveiligheid en/of bereikbaarheid te verbeteren.

Uiteraard wordt er een afweging gemaakt of de maatregelen opwegen tegen de te investeren bedragen, aldus de provincie.

Inrichting H. Gerhardstraat bij Peperstraat

Goed nieuws: het dubbelzijdige fietspad van het Mennistenerf naar de PL Takstraat is eind juni aangelegd door de gemeente. Een succes voor de Fietsersbond! Snel naar de binnenstad, niet meer wachten voor de verkeerslichten op de Peperstraat.

Toch twee kanttekeningen. Zo'n vluchtheuveltje midden op het fietspad veroorzaakt regelmatig ongelukken doordat een fietser het te laat in de gaten heeft. En vanuit de PL Takstraat komend kom je een raar fietspaaltje tegen, geen ribbels op de weg en direct bij een bocht. En bovenal, is het echt nuttig??? Zaanstad heeft de aanpassingen van de H. Gerhardstraat in verband met de snelle busverbinding naar Amsterdam voorgelegd aan de Fietsersbond. In de bijlage het volledige advies, hieronder belichten we enkele punten.

Wij adviseren om het fietspad vanaf de rotonde bij het begin van de Vermiljoenweg tot de P.L. Takstraat dubbelzijdig te maken en de scherpe bocht bij deze rotonde eruit te halen. Deze veelgebruikte route kan op deze manier gelegaliseerd worden. Hiervoor is het uiteraard nodig het fietspad breder te maken. Vanuit Zaandam-Zuid kom je nu slechts één verkeerslicht tegen als je naar het station gaat.

- Fietsers komende vanuit het Veldpark die naar de Kopermolenstraat gaan, hebben het lastig. Eerst rechtdoor, dan een haakse bocht naar rechts en vervolgens linksaf de Kopermolenstraat in. Het is beter om met belijning de fietsers in één keer schuin over te laten steken. Dit is veel veiliger.
- Wij adviseren altijd om vrijliggende fietspaden in asfalt uit te voeren.
- In de plannen staat een vluchtheuvel tussen de Bloemgracht en het verkeerslicht ingetekend. Dit is gevaarlijk vanwege het risico op een eenzijdig ongeluk. En onnodig omdat hier geen autoverkeer zal gaan rijden. De scheiding van het fietsverkeer kan beter optisch met kleur geregeld worden, eventueel gecombineerd met een lichte verhoging.

De afsluiting voor het autoverkeer bij de Bloemgracht naar de Gerhardstraat juichen wij toe. Als auto's vanuit de Bloemgracht de Gerhardstraat opdraaien, hebben ze geen goed zicht op het fietspad, waardoor gevaarlijke situaties ontstaan. En het verwijzen van de brommers komende vanaf de Anton de Kombrug naar de rijweg, vinden wij een goede zaak. De Anton de Kombrug voert de Vermiljoenweg over de Gouw.

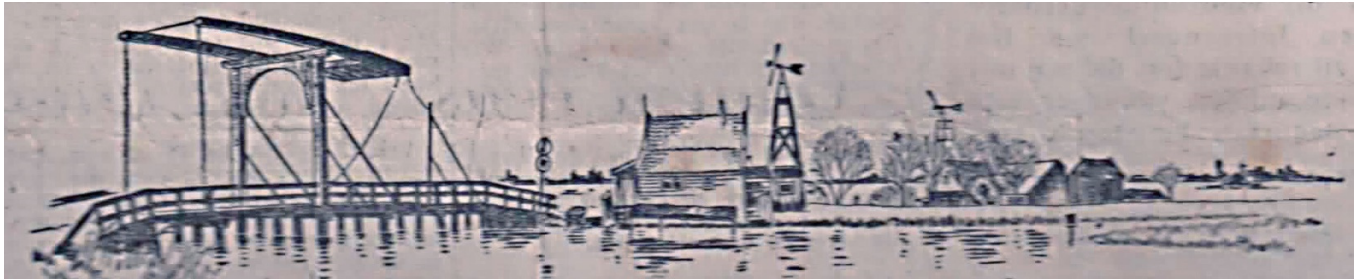
ZAANSE ENERGIE KOÖPERATIE

De coöperatieve vereniging Zaanse Energie Koöperatie u.a. heeft tot doel het bevorderen van het gebruik van windenergie en andere vormen van duurzame energie en het op milieuvriendelijke wijze produceren van energie.

De Koöperatie heeft als eerste project het beheren van een windturbine, waardoor de leden bijdragen aan de productie van schone duurzame stroom door gebruik van windenergie.

Sinds Juni 2012 kunt u ook kiezen voor echte groene Zaanse Energie (www.zaanse-energie.nl)

Hemweg, gewoon kolenweg

“Dáár”, wees mijn moeder opgetogen, “waar die zes grote pijpen de rookwolken de lucht in blazen, daar komt onze elektra vandaan!” Ik denk dat het zomer 1958 was en we stonden uit te blazen op de hooizolder. Vanuit het dakkapel kon je over de dijk van de Engewormer heen de centrale Hemweg zien staan. En opgetogen was mijn moeder want in 1954 was de Engewormer aangesloten op het Provinciaal Elektriciteits Net. Het was een Godswonder: licht, koken en verwarming met een draai aan een knopje.

Twintig jaar later, toen geluk al niet meer zo gewoon was, kwam er de zure regen en de zes zwarte pijpen van de Hemweg werden vervangen door één grote, hoge witte pijp. De rook, die er uit kwam, was onzwaveld; zóó schoon! Nog eens dertig jaar later, de antidepressiva-fabrikanten houden de

aandelenkoersen nog een beetje omhoog, is de uitstoot van de Hemweg een equivalent van twee miljoen auto's qua kooldioxide dan. En iedereen weet onderhand wat kooldioxide doet met het klimaat.

In ons Holland jubelen de antidepressieve media dat ons klimaat als Zuid-Frankrijk wordt en er tonnen strooizout gaan worden bespaard. In de ‘buitenlandbijlage’ lezen wij over orkanen en modderstromen. O ja, en de waterschapsbelasting is verdrievoudigd, want de dijken en duinen moeten omhoog.

Deze zomer organiseerde www.wijstoppensteenkool.nl bij de centrale Hemweg de beruchte ‘Climate Games’. Ter voorbereiding skeelerden we de Hempont over voor een excursie bij de op één na grootste kolenoverslag van Europa. Raden waar de grootste van Europa ligt: Rotjeknor ja!

De Steenkool Handels Vereniging haalt scheepsloadingen bloedsteenkool uit Noord-Colombia voor onder meer de Hemcentrale. Bij de Hempont wijst een fietsroutebord je langs een zijtak van het Noordzeekanaal, vol met tropische vissen: lang niet de helft van de verbrandingswaarde van steenkool wordt in elektra omgezet, de rest van de warmte wordt in de vaart gekieperd. Windmolens halen ruim de helft uit de kracht van de wind voor elektra, maar de helft van nul ton kooldioxide blijft nul ton uitstoot. De bouw-energie is er inclusief de ademuitstoot van de kraanmachinist na drie maanden draaien al weer uit.

En de politiek in Noord-Holland maar mekkeren dat mensen ziek, zwak en misselijk worden als ze alleen al een molen zien! Zouden we de zienswijze van de Noord-Colombianen op de ‘Reikwijdte en Detaillering’ van de steenkoolwinning aldaar ooit te weten komen? We weten wel dat de Open Winddag van heinde en verre Zaanse-Energiegebruikers en Coöperanten trok om mee te genieten van de verse slijtneus op de wieken van ons Windpaard.

Bij de Zaanse Energie Koöperatie blijft geluk heel gewoon. (Of is het nu gigagewoon?)

Dick Beets

BIJZONDERE BOMEN IN DE ZAANSTREEK

In deze rubriek willen we aandacht schenken aan bijzondere bomen die in onze omgeving te vinden zijn. Wij weten er een aantal maar lang niet allemaal, wij zouden het op prijsstellen als U ons wilt helpen om deze bomen bij ons te melden. Het gaat ons om bomen die oud zijn en bomen die een bijzondere betekenis hebben b.v. een herdenkingsboom of een jubileumboom die gepland is op openbaar grond of voortuin of een bijzondere soort boom. Stuur de informatie naar KMZ of bel naar Loek Vlaanderen 6288490. In de volgende uitgaven van deze krant zullen wij aan boomsoorten aandacht besteden.

Magnolia (Magnolia x soulageana)

De magnolia's hier vormen veelal grote struiken; soms zijn het kleine bomen op een korte stam.

De twijgen van de magnolia's zijn grijs en vertakt. De twijgen zijn naar het einde toe verdikt en heeft vele kleine ronde lenticellen. De knoppen worden beschermd door een harig mutsje. De eindknoppen zijn het grootst en bevatten een bloem. De kleinere zijknoppen bevatten de bladeren en

groeien uit tot nieuwe loten. Magnolia's hebben mooie grote bloemen. Vaak verschijnen ze in april of mei, voor de bladeren. Sommige soorten bloeien in de zomer als de boom in het blad staat. Magnolia's horen tot de oudste families onder de bedekzadigen. Dat is goed te zien aan de primitieve bloembouw. Er is geen verschil tussen kelk en kroonbladen. De bloemen zijn gevoelig voor temperatuurverschillen. 's morgens gaan de bloemen bij mooi weer open, 's avonds sluiten ze zich tot een soort beker. De bloemen bevatten geen honing maar ruiken heerlijk. Kevertjes en andere insecten kruipen overdag de bloem binnen, 's nachts worden ze in de half gesloten bloemen gevangen gehouden en zorgen zo voor een grondige bestuiving.

De bloem van de gewone magnolia staan recht op takken. Ze zijn groot en hebben negen bloemdekbladen. Er zijn verschillende variëteiten bekend met roze en witte bloemen. Voor de echte soorten is het hier te koud en de kruisingen zijn vaak onvruchtbaar. De vruchten zijn opgebouwd uit kleine vruchtjes die rondom een lage kern staan

